

When will the COVID-19 Pandemic End? How Close are We to the Target?

COVID-19 Pandemisi Ne Zaman Bitecek? Hedefe Ne Kadar Yakınız?

Serhat Sirekbasan¹,Serap Suzuk Yildiz²

1-Çankırı Karatekin Üniversitesi, Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Bölümü, Çankırı, Türkiye.

2-Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarı ve Biyolojik Ürünler Daire Başkanlığı, Ankara, Türkiye

Sayın Editör;

Bu virüs ortadan kalkacak mı? Bunun cevabı “Hayır”. Virüs muhtemelen bizimle olmaya devam edecek ancak günün birinde pandemi sona erecek. Bu pandeminin nasıl son bulacağı sorusuna verebileceğimiz tek yanıt: bilimsel ve toplumsal bir mücadele vermek olacaktır. Bu mücadelenin temelinde hastalığın bulaşma seviyesini düşük tutmak için davranışlarımızın daimi olarak değişmesi yatmaktadır. Yüzlerce sağlık uzmanının da dediği gibi uyulması gereken kurallar basit: Maske takmak, sosyal mesafeye uymak ve en az 20 saniye el yıkamak. O halde mücadeleyi ne kadar başarılı sürdürürsek, özlediğimiz hayata da o kadar kısa sürede kavuşuruz.

COVID-19 pandemisiyle ilgili en önemli mesele; bizi patojenlerden koruyan, oldukça karmaşık bir yapıya sahip, farklı moleküller ve hücreler ağından oluşan bağışıklık sistemimizdir. Pandeminin dokuzuncu ayında bağışıklık sistemi ve COVID-19 ile ilgili etkileşimler hakkındaki bilgilerimizin çeşitliliği gizemini korumaya devam ediyor. Buna rağmen virüse karşı belirli sayıda insanın bağışıklık kazanması virüsün yayılma kabiliyetini sınırlayacaktır (1).

SARS-CoV-2 genomunun deşifre edilmesiyle birlikte güvenli ve etkili bir aşı üretmek için çalışmalar devam etmektedir. Bu pandemiye durdurmak adına aşı üretmek için tüm dünyanın seferber olduğu mart ayından bu yana rekor sürede sayısı 165’i geçen aşı adayından 10 tanesi büyük ölçekte etkinlik testlerinin son aşamalarına ulaşmış durumdadır. Bunun dışında faz 3 denemelerinin sonuçlarını beklemeden erken veya sınırlı onaylanan lisanslanmamış birkaç aşı da mevcuttur (2). Ancak ne

yazık ki COVID-19’a karşı bir aşının tam koruma sağlama olasılığı düşüktür. Buna ek olarak güvenli ve etkili bir aşı mevcut olsa bile dünya genelinde yeterli dağıtımına kısa sürede ulaşmak da mümkün olmayacaktır (3).

SARS-CoV-2’ye karşı gelişen antikor yanıtı COVID-19 semptomlarının başlamasından 10-15 gün sonra çoğu enfekte bireyde tespit edilebilir. Bununla birlikte bağışıklığın ne kadar süre devam edeceği veya yeniden enfeksiyondan koruma sağlayıp sağlamayacağı henüz bilinmemektedir (4). Elde edilen bulgular ışığında COVID-19’a karşı gelişen nötralizan antikorlarda birkaç ay sonra önemli düzeyde azalma olduğundan insanların enfeksiyonu tekrar tekrar geçirebileceği, dahası olası bir aşının uzun süreli koruma sağlamayacağı da ileri sürülebilir (5). Ancak yine de etkinliği yüksek ve yan etki profili düşük bir aşı ciddi vakaları hafifletebilir ve COVID-19 ile yaşamayı kolaylaştırabilir.

COVID-19’a yakalanıp taburcu olduktan sonra SARS-CoV-2 RT-PCR testi pozitif çıkan kişilerin bu hastalığa ikinci kez yakalandığı ile ilgili olgular bildirilmiştir. Sağlık durumu iyi gittikten sonra PCR testi tekrar pozitif çıkan kişilerde bu durum yeniden enfeksiyon şeklinde yorumlanabileceği gibi yanlış negatif laboratuvar sonuçlarına ve uzun süreli viral yayılmaya da bağlı olabilir (6). İkinci enfeksiyonu bir kenara bırakacak olursak, insanların çoğu daha ilk enfeksiyonu geçirmedir. Virüsle ilgili akıbetimizi elbette ki koruyucu bağışıklığın ne kadar süreceği belirleyecek fakat pandeminin durumuyla ilgili şu an yaşadığımız belirsizliğin bağışıklık yanıtından çok, sosyal mesafe ya da maske takmayla ilgili davranışlarımızdan kaynaklandığı unutulmamalıdır.

Çıkar çatışması: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etti.

KAYNAKLAR

1. The Atlantic. Immunology Is Where Intuition Goes to Die. Which is too bad because we really need to understand how the immune system reacts to the coronavirus. [Internet]. [erişim 26 Ekim 2020]. <https://www.theatlantic.com/health/archive/2020/08/covid-19-immunity-is-the-pandemics-central-mystery/614956/>.
2. The New York Times. Coronavirus Vaccine Tracker [Internet]. [erişim 26 Ekim 2020]. <https://www.nytimes.com/interactive/2020/science/coronavirus-vaccine-tracker.html>.
3. Dutta AK. Vaccine Against Covid-19 Disease - Present Status of Development. Indian J Pediatr. 2020;87(10):810-816.
4. Seow J, Graham C, Merrick B, Acors S, Steel KJA, Hemmings O, et al. Longitudinal evaluation and decline of antibody responses in SARS-CoV-2 infection. medRxiv. 2020.07.09.20148429.
5. Long QX, Tang XJ, Shi QL, Li Q, Deng HJ, Yuan J, et al. Clinical and immunological assessment of asymptomatic SARS-CoV-2 infections. Nat Med. 2020;26(8):1200-1204.
6. Osman AA, Al Daajani MM, Alshahafi AJ. Re-positive coronavirus disease 2019 PCR test: could it be a reinfection?. New Microbes New Infect. 2020;37:100748.

Correspondence: Serhat Sirekbasan, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Eldivan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Laboratuvar Teknikleri Bölümü, Çankırı, Türkiye. E-mail: serhatsirekbasan@gmail.com

Cite as: Ozdemir Sirekbasan S, Yildiz SS. When will the COVID-19 Pandemic End? How Close are We to the Target? Phnx Med J. 2021;3(2):96.

Received: .10.03.2021

Accepted: 22.03.2021

